

Hvidovre Lærerforening

Danmarks Lærerforening kreds 14
Idrætsvej nr. 73, 2650 Hvidovre
Tlf. 36 77 70 14 014@dlf.org dlfkreds14.dk

29. november 2011

Hvidovre Kommune
Børn- og Ungeforvaltningen

Høringsvar vedr. forslaget om at lukke Sønderkærskolen og Enghøjskolen.

Hvidovre Lærerforening har behandlet kommunalbestyrelsens forslag om at nedlægge Sønderkærskolen og Enghøjskolen. Vi anbefaler, at kommunalbestyrelsen ikke beslutter at nedlægge skolerne. Vi vil til gengæld anbefale, at skoledistrikterne ændres, så alle 11 skoler har en reel mulighed for som minimum at være 2-sporede.

Hvis kommunalbestyrelsen fastholder beslutningen om at nedlægge enten en af skolerne eller begge, er der en række forhold, der skal inddrages i den videre proces, både af hensyn til personale, elever og forældre.

1. del. Bevar alle 11 skoler:

Kvalitet i skolen.

Kvaliteten for det samlede skolevæsen, for alle elever, er afgørende for Hvidovre Lærerforening. Vi skal i Hvidovre tilbyde en folkeskole, der bedst muligt lever op til både folkeskolelovens krav og sigtepunkterne i Hvidovre. Vi skal tilbyde en skole, der kan inkludere flest mulige elever og samtidig giver en faglig god undervisning. Målet, at 95 % af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse, skal også gælde for Hvidovres elever.

Store og små skoler.

Der er ikke forskningsmæssigt belæg for, at store skoler har bedre faglige resultater end mellemstore skoler. Dansk Clearinghouse (under DPU/Århus Universitet) har i en rapport fra 2010, hvor de har samlet 18 års forskningsresultater både fra Danmark og udlandet, fundet frem til 11 forhold, der har betydning for elevernes læring i grundskolen. Clearinghouse nævner specielt, at det ikke kan dokumenteres, at skolestørrelsen har betydning for elevernes læring. Hvidovre Lærerforening vil foreslå, at vi tager udgangspunkt i de 11 anbefalinger for at forbedre kvaliteten i skolen i Hvidovre. Vi vedlægger de 11 anbefalinger som bilag til dette høringssvar.

Krevi (Kommunerne og regionernes evalueringsinstitut) udsendte i maj 2011 en rapport (kan ses på http://krevi.dk/files/Rapport_Folkeskolens_faglige_kvalitet.pdf) om skolerne undervisningseffekt. Blandt rapportens konklusioner er, at der er en negativ sammenhæng mellem skolestørrelse og undervisningseffekt. Store skoler havde dårligere undervisningseffekt end mindre skoler.

Inklusion og ”ledige” lokaler.

Inklusion er en vigtig dagsorden. Hvis flere elever skal inkluderes i normalskolen/klasserne, skal der være en række inkluderende støtteforanstaltninger på skolerne. Inklusion kræver imidlertid også plads. Der skal være plads til, at en gruppe elever, eller en enkelt elev, ind imellem kan have ”rum” for sig selv. Krevi har i en undersøgelse fra november 2011 (kan ses på http://krevi.dk/files/Ekskluderende_specialundervisning_20111104_Endelig_version.pdf) konstateret, at Hvidovre kommune ekskluderer færre elever fra normalundervisningen, end man kunne forvente. Ud fra befolkningssammensætningen skulle det forventes, at 5,8 % af kommunens elever skulle gå i specialklasse/gruppe, på specialskole eller få undervisning på et anbringelsessted. I Hvidovre er det kun 5,2 % af eleverne, der undervises uden for normalklassen (landsgennemsnittet er 5,5 %). Det betyder, at vi på nuværende tidspunkt er bedre til at inkludere eleverne, end man gennemsnitlig kunne forvente. Hvidovre Lærerforening frygter, at skolenedlæggelser vil føre til ringere vilkår for inklusion på de skoler, der berøres af nedlæggelserne. ”Ledige” klasselokaler på skolerne udnyttes i dag til værksteder, grupperum m.m. Anvendelsen af lokalerne til disse formål gør, at det i højere grad er muligt at leve op til kravet om øget inklusion og differentiering af undervisningen.

Sambrug af lokaler.

Lukning af skolerne vil medføre et øget sambrug af lokaler mellem skole og fritidshjem. Det har erfaringsmæssigt vist sig meget vanskeligt, hvis man ikke har et hjemlokale til skolebrug og et til fritidshjemsbrug. Der er ligeledes problemer med hvem, der har ledelsesretten over lokalet: skolen eller fritidshjemmet. Sambrug af lokalerne er ikke en kvalitetsforbedring, men det modsatte.

Undervisning af linjefagsuddannede lærere.

Et væsentligt forhold for kvaliteten i skolen er, at eleverne undervises af linjefagsuddannede lærere. Der er i Hvidovre ingen påviselig sammenhæng mellem timernes dækning med linjefagsuddannede lærere og skolernes størrelse.

Privatskolernes tiltrækning.

Undersøgelser viser, at når mange forældre sætter deres børn på privatskoler, skyldes det blandt andet, at skolerne er mindre, og klassekvotienterne er lavere. Der vil derfor være en risiko for, at privatskolefrekvensen i Hvidovre øges ved skolelukninger.

Elevtallet.

Mere konkret vil Hvidovre Lærerforening påpege, at elevtallet i kommunen er kun svagt faldende. Der vil i 2016/17 være 94 elever færre end i indeværende skoleår i henhold til det materiale, der dannede grundlag for dialogmøderne i foråret. 5. september 2011 var der 5.514 elever i normalklasserne (ved dialogmøderne havde man forventet 5.430). Der kan altså forventes et elevtal i 2016/17 på ca. 5.420 elever.

Hvis der i 2016 forventes 150 10.-klasses elever som nu, vil der være 5.270 elever i 0. – 9. klasse. Med en gennemsnitlig klassekvotient på 21,4 (som den er i indeværende skoleår), vil der være 246 klasser på 0. – 9. klassestrin. Det betyder, at otte skoler kan være 2-sporede og tre skoler kan være 3-sporede.

Ovenstående tal er taget fra Hvidovre kommunes prognoser. Danmarks Statistik har andre prognoser, der vurderer elevtallet højere.

Det skal for god ordens skyld nævnes, at elevtallet i normalklasserne i skoleåret 1997/98 var 5.137.

Skolernes økonomi.

Skolernes økonomi, og dermed en væsentlig parameter for at levere god undervisning, er mere afhængig af den gennemsnitlige klassestørrelse end skolestørrelse. Det er derfor vigtigt, at alle skoler bliver stabilt 2-sporede (som minimum) med et fornuftigt elevtal på klassetrinnene.

Økonomi.

Der forventes ifølge rapporten om skolestruktur fra august 2011 frigjort ca. 7 mio. kr. ved nedlæggelse af de 2 skoler. En del af dette beløb må forventes anvendt til de samme funktioner blot på de modtagende skoler. Der skal investeres mindst 40 mio. kr. i ombygninger på de modtagende skoler. Det betyder, at der som minimum går 6 – 7 år, før investeringen er tjent hjem. Man kan udnytte de 40 mio. kr. til et kvalitetsløft af alle 11 skoler. De 40 mio. kr. til mursten kan anvendes bedre til lærere. Skønsmæssigt vil der kunne tilføres alle 11 skoler en ekstra lærer i 7 år for de 40 mio. kr.

Der kan med rette stilles spørgsmålstegn ved, om de nødvendige ombygninger kan gøres for 40 mio. kr.

Sønderkærskolen.

Sønderkærskolen har nu et samarbejde med Musikskolen og Billedskolen. Dette kreative islæt vil få væsentlig ringere forhold ved nedlæggelse af Sønderkærskolen. Samtidig vil idrætsfaciliteterne for kommende elever på Gungehus blive forringet, idet en del af idrætsundervisningen fortsat skal foregå i Sønderkærhallen. Kreativitet er også en vigtig kvalitetsparameter i skolen.

Enghøjsskolen.

Integrationsindsatsen på Enghøjsskolen risikerer at blive væsentlig forringet, hvis eleverne flyttes. Der er på Enghøjsskolen en stor erfaring med integration som inklusion. Ved en spredning af denne erfaring vil en stor del gå tabt.

Kommende skoledistrikter.

Endelig finder Hvidovre Lærereforening, at nogle af skoledistriktsændringerne i forslaget er højst mærkværdige. Store boligområder, der ligger tæt på Frydenhøjsskolen, flyttes til Dansborgskolen. Noget tyder også på, at det er resursestærke områder, der flyttes fra Frydenhøjsskolen.

Enghøjsskolen har meget store klasselokaler, som gør det muligt at være mere inkluderende. Klasselokalerne er meget større end på Avedøre skole, hvor mange af eleverne skal flyttes til. Det må kaldes en kvalitetsforringelse at flytte til væsentlig mindre lokaler. Ligeledes har Enghøjsskolen højloftede klasselokaler, hvilket giver flere kubikmeter luft. Det betyder bedre luft i klasserne, hvilket beviseligt fører til bedre indlæring.

2. del. Hvis skolen/skolerne nedlægges.

Hvis det politisk besluttes, at man vil nedlægge Sønderkærskolen og /eller Enghøjsskolen, forventer vi, at det er for at øge kvaliteten af det samlede skoletilbud i kommunen. Det må betyde, at tilbuddet for de nuværende elever gennemsnitligt forventes forbedret og ikke må forringes for nogen.

Med hensyn til eleverne vil vi påpege følgende:

- Der skal være tidssvarende faciliteter til de elever/klasser, der flyttes. Det vil sige, at hver klasse skal have deres egen hjemklasse, ligesom antallet af grupperum ikke forminskes. Dette gælder for alle 4 modtagende skoler. IWB og netadgang skal etableres i de nye klasselokaler. Der skal være tilstrækkelig med rum (minimum 6 m³/elev) i klasselokalerne.
- Udearealerne til eleverne må ligeledes ikke forringes. Det er vigtigt med plads til udendørs aktiviteter.
- De trafikale forhold skal være i orden, så der er en sikker skolevej for alle elever.
- Der skal være mulighed for at anskaffe materialer (bøger m.m.), så et samarbejde mellem de nye og de gamle klasser på skolerne kan etableres på en fornuftig måde.
- For eleverne på Gungehusskolen bliver der meget langt til idræt, hvis Sønderkærshallen skal anvendes.
- En nedlæggelse af skolerne vil betyde, at der fremover skal være sambrug af lokaler mellem indskoling og fritidshjem flere steder end i dag. Det er vigtigt, at der tages højde for, at den ændrede brug af lokalerne medfører de nødvendige ændringer, jf. høringssvarets første del. Hvis der er sambrug af lokaler, viser erfaringen, at toiletterne skal rengøres midt på dagen. Der skal afsættes midler til dette.
- Faget Materielt Design påtænkes tilsyneladende indført på enkelte af skolerne. Materielt Design eksisterer ikke som et fag i folkeskolens fagrække, udelukkende som et fag på læreruddannelsen. Sløjd og håndarbejde er fortsat obligatoriske selvstændige fag i henhold til folkeskoleloven.

Med hensyn til lærere og børnehaveklasseledere skal følgende inddrages:

- Der skal være tidssvarende faciliteter til de lærere m. fl., der overflyttes fra de 2 skoler. Personalerummene på de modtagende skoler skal være store nok til at rumme de flere ansatte. Toiletforhold (max 15 ansatte/personalet toilet) skal leve op til gældende krav. Lærerarbejdspladser til brug for forberedelse og teamsamarbejde på de modtagende skoler skal leve op til nuværende standard, herunder antallet af lærer-PC'ere (1 PC/4 lærere).
- Der skal afsættes tid til at pakke materiale ned på Enghøjsskolen og Sønderkærskolen og pakke det ud igen på de nye skoler. Selve flytningen forventer vi varetages af professionelle folk.
- Fusionsprocessen mellem personalegrupperne fra de fusionerede skoler skal sikre, at der kan ske en fælles kulturdannelse.

- Der skal afsættes resurser (tid og penge) til ”sammenrystning” af de personalegrupper, der bringes sammen ved lukningen og til sociale aktiviteter.
- Der vil være behov for en ændring af den nuværende resursetildelingsmodel til skolerne. Vi forudsætter, at de nuværende driftsmidler forbliver i det samlede skolevæsen. Det betyder også, at driftsmidlerne til de dyrere elever fra skolerne følger eleverne til de modtagende skoler.
- Det er vigtigt, at lærerne m. fl. bliver inddraget i selve overflytningen, fagfordelingen og timebudgettet på de nye skoler. Der skal være mulighed for, at de får størst mulig indflydelse på deres fremtidige arbejdsmiljø.
- Eleverne fra Sønderkærskolen forbliver fysisk på skolen i skoleåret 2012/13. Der vil i dette skoleår ikke ske en ”sammensmeltning” af eleverne. Hvis der i skoleåret 2013/14 herefter sammenlægges klasser, vil eleverne ikke have haft mulighed for at lære hinanden at kende på forhånd. Eventuelle klassesammenlægninger bør derfor først ske i skoleåret 2014/15.
- Forhold for TR aftales med Hvidovre Lærereforening
- Aftaler om lokale løntillæg for lærere på de berørte skoler genforhandles med Hvidovre Lærereforening, således at det sikres, at alle afsatte lønmidler fortsat anvendes.
- Det skal aftales, hvordan funktioner fordeles ved overflytning af lærere, f. eks. funktioner som læsevejledere, bibliotekarer, IT-vejledere, spydspidser m.m. Nyvalg til poster som AMR, skolebestyrelsesrepræsentanter og MED-medlemmer.
- Det forventes, at alle omkostninger ved flytning, ombygning m.m. ikke tages fra de nuværende tildelinger til skolerne.

Der er ikke taget stilling til, hvor Springet skal placeres. Hvis inklusionstankegangen skal tages alvorligt, skal Springet placeres på en almindelig folkeskole, så Springets elever har en mulighed for at fungere delvist sammen med almindelige elever.

De frigjorte resurser – de anslåede 7 mio. kr. årligt – skal anvendes til kvalitetsforbedring. Det kan ske ved at fjerne de besparelser, der blev gennemført som følge af vedtagelsen af budget 2011.

På Hvidovre Lærereforenings vegne
 Flemming Ernst
 Kredsformand

---

11 FORHOLD FREMMER SKOLEELEVENS INDLÆRING

10.08.10 |

Af: meth

Danske og internationale forskere har påvist 11 forhold, der har betydning for elevernes læring i grundskolen og som politikere, skoleledere og lærere har mulighed for at ændre på.

Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, DPU Aarhus Universitet, har udarbejdet et systematisk review, der har kortlagt 11 forhold i grundskolen, som har betydning for elevernes indlæring. Undersøgelsen siger også noget om de faktorer, som forskningen ikke har kunnet påvise betydningen af. Det drejer sig for eksempel om skolestørrelse og klassestørrelse.

Forskergruppen har undersøgt de faktorer i skolen, som politikere, skoleledere og lærere kan ændre på, hvis man beslutter sig for at gøre det. Derefter har forskerne set på, om de forhold, der kan ændres på, har betydning for om skolen bliver bedre. Undersøgelsen er korrigeret for socioøkonomiske forhold.

Ret opmærksomheden mod 11 forhold

1. HR i skoleledelsen. Jo flere års erfaring, skolelederen har, jo flere timer han eller hun lægger i arbejdet og jo mere tilgængelig han eller hun er for lærerne, des mere lærer eleverne. Jo mere lederen udvikler lærerstaben fagligt, jo mere lederen har indflydelse på ansættelse og firing af lærere og jo mere lederen lader elever, lærere og forældre deltage i beslutninger om skolen, des bedre lærer eleverne.
2. Pædagogisk ledelse. Drejer sig om lederens færdighed i fag og undervisningsmetode. Jo bedre lederen kan vejlede læreren om disse forhold, jo mere lederen kan involvere lærerne og jo mere lederen har en stil, der er understøttende og lighedsorienteret i stedet for dirigerende og restriktiv, des bedre lærer eleverne. Det påvirker også elevernes indlæring, hvis lederen er "ressourceunderstøttende", det vil sige kan hjælpe med at fremskaffe det rigtige læremateriale og rådgive om undervisningsindhold.
3. Elevens mulighed for at lære. Afhænger af lærerens evne til at organisere undervisningen målt ved den procentdel af lærerens arbejdstid, der anvendes på at planlægge næste dags undervisning og næste uges undervisning. Også lærerens evne til at holde planen og bruge den tildelte tid på undervisningen spiller en rolle. Denne faktor indeholder også lektier og måler den totale tid som eleven anvender både i skolen og i hjemmet på stoffet.
4. Elevens dagligdag skal være velorganiseret og tryk. De fysiske rammer (arkitekturen) skal være overskuelige og i orden, de skal tillade eleverne at bevæge sig rundt og giver eleverne mulighed for et godt socialt samvær. Også det psykiske klima er afgørende. Jo mere en elev føler sig utryk på skolen, des ringere er elevens indlæring.

5. Et godt læringsklima. Skolen skal være orienteret mod at øge elevens faglige præstationer og mod at eleven hele tiden gør fremskridt. Jo mere læreren er optaget af at engagere eleverne og sikre sig deres opmærksomhed og fysiske tilstedeværelse, des bedre lærer eleverne.
6. En skolekultur, der fremmer gode relationer mellem lærere indbyrdes og mellem lærere og elever. Ledere, lærere og elever skal have et personligt forhold til skolen - "min skole". Der skal være en understøttende og en gensidig respekt mellem lærerstaben og eleverne, og der skal være en varm relation mellem lærer og elev. Det drejer sig også om, at lærerne kan få hjælp, råd og opmuntring og oplever at blive accepteret af deres kolleger. Eleverne skal også udvikle positive relationer med hinanden. Hvis eleverne føler et ubehageligt pres fra de andre elever falder deres indlæring.
7. Sociale normer og værdier. Lærernes professionelle værdier er: En interesse i arbejdet, i deres professionelle udvikling og i nye pædagogiske planer og forsøg. De har et "åbent" klasseværelse og tilpasser undervisningen til de enkelte elever. Lærerne sætter pris på at deltage i skolens aktiviteter, de føler ejerskab overfor de ting, der sker på skolen, og de er indstillet på, at der skal ydes en arbejdsindsats af både elever og lærere. Eleverne skal kunne lide at arbejde, de er engagerede, de yder en arbejdsindsats, og de har selv en opfattelse af, at de har gjort et godt stykke arbejde.
8. Lærerens tilrettelæggelse af undervisning og brug af undervisningsmetoder. I en tidligere undersøgelse udført for det norske undervisningsministerium har Clearinghouse påvist, at læreren er den vigtigste faktor, når det drejer sig om elevers læring. Undersøgelsen peger på tre hovedkompetencer som fremmer elevernes læring, nemlig relationskompetence, regelledelseskompetence og didaktisk kompetence.
9. Læreren som aktør i skolens organisation. Jo mere lærerne er tilfredse, jo mindre udskiftning i lærerkorpset, jo mere uddannelse lærerne har, jo mere lærerne indgår i arbejdsgrupper og teams, des bedre lærer eleverne. Der skal i øvrigt også gerne være en så ligelig fordeling mellem kønnene i lærergruppen som muligt.
10. Elevsammensætningen på skolen. Hvis der i klassen er en del af eleverne, der har forældre med både højere uddannelser og indtægter, har det en positiv effekt på hele klassens præstation. Jo større andel af piger i klassen, des bedre bliver den samlede elevpræstation.
11. Skole-hjem-samarbejdet. Alle de steder, hvor der er et klart og utvetydigt forældresamarbejde, klarer eleverne sig bedre og samarbejdet bliver et aktiv for skolen sammenlignet med skoler, hvor der er mindre forældresamarbejde.

"Denne undersøgelse har kortlagt de forhold, der har betydning for elevernes præstationer. Forskningen har i alt set på 22 forhold og vi har i denne undersøgelse påvist, at 11 forhold er af betydning. Derfor danner undersøgelsen et godt og solidt grundlag for skoleforvaltninger, skoleledere og for lærere for at lægge en strategi for systematisk at forbedre elevpræstationer ude i skolerne," siger professor Sven Erik Nordenbo, der er direktør i Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning og leder af undersøgelsen.

Fakta om undersøgelsen og om metoden

Undersøgelsen "Input, Process, and Learning in primary and lower secondary schools. A systematic review carried out for The Nordic Indicator Workgroup (DNI)" er bestilt af Nordisk Evalueringsnetværk.

Forskerne har set på alle nationale og internationale studier fra 1990 til 2008 og har valgt de undersøgelser ud, hvor der er en kombination af to eller flere faktorer. Når man rapporterer om flere forhold, kan man se hvilke forhold, der er signifikante og hvilke forhold, der ikke er. Sandsynligheden for, at forskerne har peget på de rigtige faktorer bliver dermed langt større, end hvis de havde opgjort det ud fra enkeltfaktorundersøgelser.

Forskergruppen består af

Professor Sven Erik Nodenbo, Danish Clearinghouse for Educational Research, DPU, Aarhus University

Lektor Michael Søgaard Larsen Danish Clearinghouse for Educational Research, DPU, Aarhus University

Professor Eyvind Elstad, University of Oslo, Norway

Professor Trond Eiliv Hauge, University of Oslo, Norway (until 2009.04.28)

Professor Anders Holm, University of Copenhagen, Denmark

Professor Per Fibæk Laursen, Aarhus University, Denmark

Professor Jaap Scheerens, University of Twente, the Netherlands

Professor Michael Uljens, Aabo Akademi University, Finland